

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/268/2021
Identifikačné číslo spisu: 1116204717
Dátum vydania rozhodnutia: 19.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1116204717.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, W., zastúpeného Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Kpt. Jaroša 1312/29, Trenčín, IČO: 47 256 907, proti žalovanej Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o zaplatenie 119 574,25 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19C/28/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/205/2019-315 z 30. novembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/205/2019-315 z 30. novembra 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 19C/28/2016-223 z 8. februára 2019 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 600 eur titulom nemajetkovej ujmy, v lehote do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Na odvolanie žalobcu a žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Co/205/2019-315 z 30. novembra 2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a v časti nevyhovujúcej žalobe napadnutý rozsudok potvrdil. Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne uzavrel, že v konaní neboli preukázané základné predpoklady pre priznanie náhrady škody, osobitne existencia príčinnej súvislosti medzi zistenými prieťahmi v konaní a vznikom škody. Pre existenciu príčinnej súvislosti by v tomto prípade žalobca musel preukázať, že ak by postup súdu nebol poznačený zbytočnými prieťahmi v konaní, žalobca ako poškodený v trestnom konaní by získal odškodnenie od obžalovaného v trestnom konaní G. X.. Pokiaľ išlo o priznanú sumu 600 eur titulom nemajetkovej ujmy, v tomto sa odvolací súd so závermi súdu prvej inštancie nestotožnil a poukázal na to, že ak ústavný súd považoval za dostatočné

konštatovanie porušenia práva sťažovateľova na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov s príkazom okresnému súdu ďalej konať bez zbytočných prietáhov, nie je potom prípustné, aby všeobecný súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tento stav reparoval a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznal v rozpore so závermi Ústavného súdu Slovenskej republiky. Predpokladom priznania náhrady nemajetkovej ujmy je v prvom rade nedostatočnosť zadosťučinenia v podobe konštatovania porušenia práva, ktoré však v tomto prípade sám ústavný súd za dostatočné označil.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, keď krajský súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 5OdK/73/2019, zverejneným v obchodnom vestníku dňa 15. februára 2019, bol na majetok žalobcu vyhlásený konkurz. Podľa názoru žalobcu je pohľadávka, ktorú si v konaní uplatňuje, súčasťou jeho majetku, ktorý podlieha konkurzu, a v takomto prípade sa súdne konanie prerušuje. Z toho dôvodu je napadnutý rozsudok krajského súdu nezákonný.

5. Žalobca tiež namietal nesprávne právne závery odvolacieho súdu, nakoľko z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 68/2012 vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie nebolo žalobcovi priznané z dôvodu, že v konaní pred ústavným súdom žiadal de facto priznanie nároku na náhradu škody a nie primerané finančné zadosťučinenie. Rovnako žalobca nesúhlasil so závermi súdu ohľadne neexistencie príčinnej súvislosti medzi prietahmi v trestnom konaní a vzniknutou škodou. Za podstatný zásah do práva na spravodlivý proces považoval žalobca nevykonanie dôkazu - oboznámenie sa s celým trestným spisom, keďže výsledok konania závisí od vykonania tohto dôkazu. Vzhľadom na vytýkané vady žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania.

6. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadřila.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku prípustné a súčasne tiež dôvodné.

8. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, a podmienky prípustnosti dovolania sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku. V preskúmvanej veci žalobca odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu sa rozumie iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Dovolateľ vo vzťahu k porušeniu jeho procesného práva odvolacím súdom v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku namieta, že odvolací súd rozhodol o odvolaní bez toho, aby vzal do úvahy, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 5OdK/73/2019 z 8. februára 2019 bol na majetok žalobcu vyhlásený konkurz. Zverejnením rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v obchodnom vestníku dňa 15. februára 2019 sa konkurz považoval za vyhlásený. Odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobcu a žalovanej dňa 30. novembra 2020 bez toho, aby reflektoval skutočnosť, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz. Z predloženého súdneho spisu ani zo samotného napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, či odvolací súd mal o tejto skutočnosti vedomosť, nakoľko sa odvolací súd o vyhlásení konkurzu nezmieňuje. Vzhľadom na to, že ide o skutočnosť, na ktorú je potrebné prihliadať zo zákona, z rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. minimálne z iných listín založených v spise, malo byť zrejmé, že odvolací súd sa touto skutočnosťou zaoberal a tiež to, akým spôsobom v zmysle ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov vyhodnotil jej vplyv na prebiehajúce konanie.

15. Dovolací súd konštatuje, že opomenutím vyhodnotenia skutočnosti, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz, došlo k procesnému pochybeniu odvolacieho súdu majúcemu za následok porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku. Dovolanie žalobcu je preto v zmysle citovaného ustanovenia prípustné a zároveň aj dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 450 Civilného sporového poriadku napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.